

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z **j.polskiego** dla klasy 5

<i>Treści nauczania z podstawy programowej-działy</i>	Wymagania szczegółowe <i>na ocenę śródroczną</i>				
	<i>Ocena dopuszczająca Uczeń:</i>	<i>Ocena dostateczna Uczeń:</i>	<i>Ocena dobra Uczeń:</i>	<i>Ocena bardzo dobra Uczeń:</i>	<i>Ocena celująca Uczeń:</i>
Kształcenie literackie i kulturowe.	<p style="text-align: center;">SŁUCHANIE</p> <p>-skupia uwagę na krótkich wypowiedziach innych osób, rozumie ogólny sens słuchanych utworów, rozumie polecenia nauczyciela, wypowiedzi innych uczniów</p> <p>-wskazuje najważniejsze informacje w wysłuchanym tekście, zwłaszcza w jego warstwie dosłownej, rozpoznaje proste intencje nadawcy</p>	<p style="text-align: center;">SŁUCHANIE</p> <p>-słucha innych ze zrozumieniem, uczestniczy w rozmowie, zadaje pytania, odpowiada</p> <p>-wybiera najważniejsze informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy prostą notatkę w formie tabeli, schematu, kilkudzaniowej wypowiedzi, rozpoznaje nastrój słuchanych komunikatów</p>	<p style="text-align: center;">SŁUCHANIE</p> <p>-koncentruje uwagę podczas słuchania dłuższych wypowiedzi innych, a zwłaszcza odtwarzanych utworów</p> <p>-wybiera potrzebne informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy notatkę w formie tabeli, schematu, punktów, kilkudzaniowej wypowiedzi, rozpoznaje nastrój słuchanych komunikatów</p>	<p style="text-align: center;">SŁUCHANIE</p> <p>-przekazuje treść wysłuchanych wypowiedzi</p> <p>-samodzielnie i krytycznie wybiera różnorodne informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy notatkę w formie dostosowanej do potrzeb (np. plan, tabela, schemat, kilkudzaniowa wypowiedź), rozpoznaje nastrój i nazywa intencje nadawcy komunikatu</p>	<p style="text-align: center;">SŁUCHANIE</p> <p>-odczytuje i wyjaśnia przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich</p>

CZYTANIE	CZYTANIE	CZYTANIE	CZYTANIE	CZYTANIE
<p>-identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w prostych tekstach literackich oraz typowych sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia i obserwacji</p> <p>-rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, odmowę, przeprosiny, zaproszenie</p> <p>-wskazuje najważniejsze informacje w odpowiednich fragmentach przeczytanego tekstu, zwłaszcza w dosłownej war-</p>	<p>-identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w omawianych w klasie tekstach literackich oraz sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia</p> <p>-rozpoznaje dosłowne intencje nadawcy</p> <p>-przytacza informacje z odpowiednich fragmentów przeczytanego tekstu, zwłaszcza w dosłownej warstwie tekstu i wyrażone wprost</p> <p>-określa temat i główną myśl tekstu, zwłaszcza na poziomie dosłownym</p>	<p>-krótko charakteryzuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w tekstach literackich oraz identyfikuje nadawcę i odbiorcę w sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia</p> <p>-rozpoznaje dosłowne i symboliczne intencje nadawcy</p> <p>-przytacza informacje zawarte w tekście, wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio</p> <p>-oddziela informacje ważne od drugorzędnych, fakt od opinii</p> <p>-omawia temat i</p>	<p>-charakteryzuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w tekstach literackich oraz identyfikuje nadawcę i odbiorcę w sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia</p> <p>-wyjaśnia dosłowne i symboliczne intencje nadawcy</p> <p>-przytacza i wyjaśnia informacje w tekście, wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio i wykorzystuje je w wypowiedzi na przykład opisującej lub oceniającej postać fikcyjną lub rzeczywistą</p> <p>-oddziela informacje ważne od drugorzędnych, fakty od opinii i wykorzystuje je</p>	<p>-samodzielnie czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym, również teksty spoza listy lektur</p> <p>-wykorzystuje treści zawarte w artykułach, instrukcjach, przepisach, tabelach, schematach i notatkach biograficznych w tworzeniu własnych, samodzielnych wypowiedzi</p>

	<p>stwie tekstu i wyrażone wprost</p> <p>-odczytuje informacje zamieszczone na przykład w słowniczku przy tekście, przy obrazie</p>	<p>-czyta teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym</p>	<p>główną myśl na poziomie dosłownym, formułuje ogólne wnioski, próbuje omówić je na poziomie przenośnym</p> <p>-czyta teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym, stara się interpretować je głosowo</p> <p>-głośno czyta utwory, uwzględniając zasady poprawnej artykulacji, akcentowania i intonacji</p> <p>-wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i rozumie ich funkcję, posługuje się akapitami</p>	<p>w odczytywaniu znaczeń dosłownych i przenośnych, dokonuje selekcji materiału na podstawie faktów i opinii zawartych w tekście</p> <p>-szczegółowo omawia temat i główną myśl tekstu na poziomie dosłownym i przenośnym</p> <p>-czyta teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym, interpretuje je głosowo, zwracając uwagę na przykład na wyrażane emocje i interpunkcję</p>	
--	---	--	--	--	--

ANALIZOWANIE I INTERPRETO- WANIE TEKSTÓW KULTURY	ANALIZOWANIE I INTERPRETO- WANIE TEKSTÓW KULTURY	ANALIZOWANIE I INTERPRETO- WANIE TEKSTÓW KULTURY	ALIZOWANIE I INTERPRETOWANIE TEKSTÓW KULTURY	ANALIZOWANIE I INTERPRETOWANIE TEKSTÓW KULTURY
<p>-mówi o swoich reakcjach czytelniczych</p> <p>-dostrzega zabiegi stylistyczne w utworach literackich, w tym funkcję obrazowania poetyckiego w liryce</p> <p>-z pomocą nauczyciela wskazuje apostrofę, powtórzenia, zdrobnienia, obrazy poetyckie, uosobienie, ożywienie, wyraz dźwiękonaśladowczy</p> <p>-zna pojęcia: <i>autor, adresat i bohater wiersza</i></p>	<p>-nazywa swoje reakcje czytelnicze</p> <p>-nazywa zabiegi stylistyczne w utworach literackich: apostrofa, powtórzenia, zdrobnienie, uosobienie, ożywienie, podmiot liryczny, (także zbiorowy), wyraz dźwiękonaśladowczy</p> <p>-z niewielką pomocą nauczyciela odróżnia autora, adresata i bohatera wiersza</p> <p>-dostrzega funkcję obrazowania poetyckiego</p>	<p>-nazywa i uzasadnia swoje reakcje czytelnicze</p> <p>-odnajduje w omawianych tekstach apostrofy, powtórzenia, zdrobnienia, uosobienie, ożywienie, obrazy poetyckie, wyrazy dźwiękonaśladowcze i objaśnia ich znaczenie</p> <p>-rozpoznaje autora, adresata i bohatera wiersza</p> <p>-wskazuje obrazy poetyckie w liryce i rozumie ich funkcję</p>	<p>-swobodnie opowiada o swoich reakcjach czytelniczych, nazywa je, uzasadnia; ocenia i opisuje utwór, konfrontuje swoje reakcje czytelnicze z innymi odbiorcami</p> <p>-odnajduje w utworze poetyckim apostrofy, powtórzenia, zdrobnienia, uosobienia, ożywienia, obrazy poetyckie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, objaśnia ich funkcję i znaczenie przenośne</p> <p>-rozpoznaje autora, adresata i bohatera wiersza, nie utożsamiając ich ze sobą; wykorzystuje wiedzę na temat podmiotu lirycznego, adresata i</p>	<p>-porównuje funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w różnych utworach epickich</p> <p>-wskazuje elementy mitu, bajki, przypowieści w innych tekstach kultury</p> <p>-dostrzega różnice między celem programów informacyjnych, rozrywkowych, reklam</p>

<p>-odróżnia teksty użytkowe od literackich</p> <p>-odróżnia utwory pisane wierszem i prozą</p> <p>-krótko mówi o wybranych elementach świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: bohater, akcja, wątek, fabuła, wie, czym jest punkt kulminacyjny</p> <p>-rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator)</p> <p>-rozpoznaje na znanych z lekcji tekstach mit, bajkę, przypowieść i nowelę, podaje z pomocą nauczyciela</p>	<p>w liryce</p> <p>-dostrzega cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) i użytkowe</p> <p>-określa i nazywa elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: wątek, akcja, fabuła, punkt kulminacyjny</p> <p>-rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator), rozpoznaje narratora pierwszo- i trzecioosobowego</p> <p>-wskazuje cechy mitu, bajki, przypowieści i noweli w utworze</p>	<p>-wskazuje cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) oraz użytkowe</p> <p>-analizuje elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: narrator, akcja, fabuła, wątek, punkt kulminacyjny</p> <p>-rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator), rozpoznaje narratora pierwszo- i trzecioosobowego</p> <p>-identyfikuje mit, bajkę, przypowieść i nowelę, wskazuje ich cechy</p> <p>-przycacza i parafrazuje</p>	<p>bohatera wiersza do interpretacji utworu</p> <p>-szczegółowo omawia obrazy poetyckie w wierszu i ich funkcję w utworze</p> <p>-szczegółowo omawia cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) oraz użytkowe</p> <p>-objaśnia funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w utworze epickim</p> <p>-identyfikuje mit, bajkę, przypowieść i nowelę, szczegółowo omawia ich cechy</p> <p>-rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator), rozpoznaje narratora trzecioosobowego i dostrzega różnice</p>	
---	---	--	---	--

	<p>ich główne cechy</p> <p>-zna pojęcie <i>morał</i>, wyjaśnia go z pomocą nauczyciela</p> <p>-zna pojęcia: <i>wers</i>, <i>zwrotka</i>, <i>rym</i>, <i>refren</i>, <i>rytm</i></p> <p>-wyodrębnia słuchowisko, plakat społeczny, przedstawienie i film spośród innych przekazów i tekstów kultury</p>	<p>-samodzielnie cytuje morał bajki i sens przy- powieści</p> <p>-rozpoznaje elementy rytmu: wers, zwrotkę, rym, refren</p> <p>-wyodrębnia słuchowisko, plakat społeczny, przedstawienie i film spośród innych przekaza- zów i tekstów kultury, odczy- tuje je na poziomie do- słownym</p>	<p>morał bajki, odczytuje przesłanie utworu, np. przypowieści</p> <p>-rozumie podstawową funkcję wersu, zwrotki, rymu, refrenu</p> <p>-wyodrębnia słuchowi- sko, plakat społeczny, przedstawienie i film spośród innych przekaza- zów i tekstów kultury, oma- wia je na poziomie do- słownym i próbuje je zinterpretować</p>	<p>między narracją pierwszo- i trzecioosobową</p> <p>-objaśnia morał bajki na po- ziomie metaforycznym, sa- modzielnie odczytuje prze- słanie utworu, np. przypowie- ści</p> <p>-rozumie funkcję: wersu, zwrotki, rymu, refrenu w ukształtowaniu brzmieniowej warstwy tekstu</p> <p>-wyodrębnia słuchowisko, pla- kat społeczny, przedstawienie i film spośród innych przekazów i tekstów kultury, interpretuje je na poziomie dosłownym i przenośnym</p>	
--	--	--	--	---	--

<p>Kształcenie językowe.</p>	<p>Zna podstawową wiedzę językową w zakresie:</p> <p>-słownictwa (np. rozpoznaje zdrobnienia, potrafi dobrać parami wyrazy bliskoznaczne)</p> <p>-składni – konstruuje poprawne zdania pojedyncze, stosuje wielkie litery na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na końcu, rozróżnia zdania pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, wskazuje podmiot i orzeczenie w typowym zdaniu, zna wypowiedzenia</p>	<p>W typowych sytuacjach stosuje wiedzę językową w zakresie:</p> <p>-słownictwa – wykorzystuje zdrobnienia, wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne w tworzonym tekście,</p> <p>-składni – rozpoznaje i konstruuje zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte, używa różnych typów wypowiedzeń: oznajmujących, rozkazujących, pytających, wykrzyknikowych; neutralnych, wskazuje podmiot i orzeczenie, łączy w związki wyrazowe wyrazy w zdaniu,</p>	<p>Umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie:</p> <p>-słownictwa – wzbogaca tworzony tekst na przykład zdrobnieniami, wrazami bliskoznacznymi przeciwstawnymi,</p> <p>-składni – rozpoznaje i stosuje różnorodne typy zdań: pojedynczych; celowo używa różnych typów wypowiedzeń: pytających, oznajmujących wykrzyknikowych, neutralnych, rozkazujących w zależności od sytuacji komunikacyjnej;</p>	<p>Sprawnie stosuje i wykorzystuje wiedzę językową w zakresie:</p> <p>-słownictwa – dba o poprawność słownikową tworzonych wypowiedzi, samodzielnie dobiera zdrobnienia, wyrazy bliskoznaczne, przeciwstawne i</p> <p>-składni – swobodnie rozpoznaje różne typy zdań pojedynczych (pytające, oznajmujące, rozkazujące, neutralne, wykrzyknikowe, nierozwinięte i rozwinięte),</p> <p>-fleksji – rozpoznaje i stosuje w wypowiedziach w poprawnych formach odmienne</p> <p>i nieodmienne części mowy przewidziane w programie nauczania, bezbłędnie określa formę odmiennych części</p>	<p>Świadomie stosuje i tworzy wykorzystując wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania słownictwa, składni, fleksji i fonetyki</p>
------------------------------	--	---	--	---	--

	<p>oznajmujące, rozkazujące i pytające, neutralne i wykrzyknikowe,</p> <p>-fleksji – odmienia według wzoru lub z niewielką pomocą nauczyciela rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, zaimek, potrafi podać przykłady zaimków, wskazuje czasowniki w różnych czasach, trybach, rzeczowniki własne i pospolite, przymiotniki, przysłówki i zaimki w zdaniu, przy pomocy nauczyciela określa formę odmiennych części mowy,</p>	<p>-fleksji – rozpoznaje i odmienia typowe rzeczowniki (własne, pospolite), czasowniki, przymiotniki, liczebniki, zaimki, określa formę gramatyczną czasowników w różnych czasach, trybach, rozpoznaje na typowych przykładach typy liczebników, podaje przykłady zaimków i wyjaśnia ich funkcję, oddziela temat od końcówki w typowych wyrazach odmiennych,</p> <p>-fonetyki – zna alfabet, wyjaśnia różnicę między głoską a literą,</p>	<p>-fleksji – rozpoznaje i poprawnie odmienia typowe rzeczowniki (własne, pospolite, konkretne, abstrakcyjne), czasowniki, przymiotniki, liczebniki, zaimki i określa ich formę, rozpoznaje czasy i typy liczebników, rozpoznaje formy nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na <i>-no</i>, <i>-to</i>), wskazuje zaimki w tekście, podaje ich przykłady, wyjaśnia ich funkcję, stosuje je w celu uniknięcia powtórzeń,</p> <p>-fonetyki – stosuje wiadomości z zakresu fonetyki i wykorzystuje je w poprawnym zapisie wyrazów, stosuje w praktyce wszystkie poznane zasady akcentowania wyrazów</p>	<p>ów, w tym poprawnie rozpoznaje i odmienia rzeczowniki (własne, pospolite, konkretne, abstrakcyjne), stosuje formy różnych czasów i trybów czasownika, typy liczebnika, zaimki, rozpoznaje formy nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na <i>-no</i>, <i>-to</i>), zastępuje rzeczowniki, przymiotniki, przysłówki i liczebniki odpowiednimi zaimkami,</p> <p>-fonetyki – biegle stosuje wiadomości z zakresu fonetyki i wykorzystuje je w poprawnym zapisie wyrazów, stosuje w praktyce wszystkie poznane zasady akcentowania wyrazów</p>	
--	---	---	---	---	--

	<p>-fonetyki – zna alfabet, odróżnia głoskę od litery, z pomocą nauczyciela dzieli głoski na twarde i miękkie, dźwięczne i bezdźwięczne, podaje przykłady głosek ustnych i nosowych, dzieli wyrazy znane z lekcji na głoski, dzieli wyrazy litery i sylaby.</p>	<p>dzieli wyrazy na głoski, litery i sylaby, dzieli głoski na twarde i miękkie, dźwięczne i bezdźwięczne, ustne i nosowe, potrafi je nazywać.</p>	<p>a także różnic między posłownią i wymową w posłownym ich zapisie, bezbłędnie dzieli głoski na ustne, nosowe, twarde i miękkie, dźwięczne, bezdźwięczne, dzieli na głoski wyrazy ze spółgłoskami miękkimi.</p>		
<p>Tworzenie wypowiedzi.</p>	<p>MÓWIENIE -nawiązuje i podtrzymuje kontakt werbalny z innymi uczniami i nauczycielem, stosuje się do podstawowych reguł grzecznościowych właściwych podczas rozmowy z osobą</p>	<p>MÓWIENIE -świadomie uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej, stosując się do reguł grzecznościowych; używa odpowiednich konstrukcji składniowych (np.</p>	<p>MÓWIENIE -przedstawia własne, logiczne zdanie w rozmowie, stosując się do reguł grzecznościowych; używa odpowiednich konstrukcji składniowych (np.</p>	<p>MÓWIENIE -uzasadnia własne zdanie w rozmowie, podaje odpowiednie przykłady, stosuje się do reguł grzecznościowych, świadomie używa odpowiednich konstrukcji składniowych (np. trybów przypuszczającego lub zdań porównujących) podczas rozmowy</p>	<p>MÓWIENIE -przedstawia własne stanowisko w związku ze sposobem rozwiązania problemu, wykonania zadania -podejmuje rozmowę na temat przeczytanej lekcji</p>

	<p>dorosłą i rówieśnikiem -odróżnia sytuację oficjalną od nieoficjalnej i potrafi odpowiednio do typowej sytuacji komunikacyjnej skierować prośbę, pytanie, odmowę, wyjaśnienie, zaproszenie</p> <p>-formułuje proste pytania i udziela prostych odpowiedzi pod względem konstrukcyjnym, stosuje wyrazy o znaczeniu dosłownym</p> <p>-mówi na temat, opowiada o obserwowanych zdarzeniach, akcji książki, filmu</p>	<p>trybu przypuszczającego lub zdań pytających) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem, a także w różnych sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych</p> <p>-w typowych sytuacjach dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie dobiera różne typy wypowiedzeń prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące</p> <p>-formułuje pytania otwarte</p> <p>-udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych</p>	<p>trybu przypuszczającego lub zdań pytających) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem, a także w różnych sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych</p> <p>-dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie w typowych sytuacjach dobiera różne rodzaje wypowiedzeń prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące, świadomie dobiera intonację zdaniową</p> <p>-udziela odpowiedzi w</p>	<p>osobą dorosłą i rówieśnikiem, także w różnorodnych sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych</p> <p>-dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie dobiera różne typy wypowiedzeń prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące</p> <p>-rozpoczyna i podtrzymuje rozmowę na temat lektury czy dzieła filmowego</p> <p>-udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym, świadomie dobiera intonację zdaniową,</p> <p>-poprawnie stosuje formy cz</p>	<p>ture/dzieła także spoza kanonu lektur przewidzianych programem nauczania w klasie piątej; omawia je w odniesieniu do innych dzieł także spoza kanonu lektur</p>
--	---	--	---	---	--

<p>-wypowiada komunikaty zawierające proste informacje</p> <p>-wyraża wprost swoje intencje</p> <p>-w kilku zdaniach opisuje obraz, ilustrację, plakat oraz przedmiot, miejsce, postać, zwierzę itp.</p>	<p>-wypowiada się w logicznie ze sobą połączonych zdaniach na tematy związane z codziennością, otaczającą rzeczywistością, lekturą, filmem itp.</p> <p>-wypowiada się w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne, zdaje relację z wydarzenia</p> <p>-składa życzenia, tworzy krótką wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry</p>	<p>formie krótkiej, sensownej wypowiedzi</p> <p>-łączy za pomocą odpowiednich spójników i przyimków współrzędne i podrzędne</p> <p>związki wyrazowe w zdaniu</p> <p>-wypowiada się w roli świadka i uczestnika zdarzeń</p> <p>-stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, przysłówka, liczebnika i czasownika</p> <p>-gromadzi wyrazy określające i nazywające na przykład cechy</p>	<p>zależności od kontekstu i adresata wypowiedzi</p> <p>-w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje poprawny język, bogate słownictwo oraz frazeologizmy związane z omawianą tematyką</p> <p>-w sposób przemyślany i uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując bogate i właściwe tematowi słownictwo oraz słownictwo służące do formułowania ocen, opinii, emocji i uczuć</p> <p>-zaznacza akcenty logiczne</p> <p>stosuje pauzy, dostosowuje tempo recytacji do treści wygłoszenia</p>	
--	---	---	--	--

wyglądu i charakteru

-wypowiada się logicznie i w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe

-aktywnie uczestniczy w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami

szanych z pamięci lub recytowanych utworów

-interpretuje przenośne treści utworów poetyckich przewidzianych w programie nauczania

-swobodnie dobiera i stosuje w swoich wypowiedziach wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne oraz poprawne związki wyrazowe

-świadomie wzbogaca komunikat pozawerbalnymi

PISANIE	PISANIE	PISANIE	PISANIE	PISANIE
<p>-stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, dwukropki przy wyliczeniu, przecinek, myślnik w zapisie dialogu; dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu</p> <p>-poprawnie zapisuje głoski miękkie</p> <p>-zna i próbuje stosować podstawowe zasady dotyczące pisowni wielką literą oraz pisowni ó–u, rz–ż, ch–h</p>	<p>-stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, najczęściej stosuje podstawowe reguły interpunkcyjne dotyczące używania przecinka (np. przecinek przy wymienianiu) i dwukropka, myślnika w zapisie dialogu; dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu</p> <p>-poprawnie zapisuje głoski miękkie, zna i najczęściej stosuje podstawowe zasady dotyczące pisowni ó–</p>	<p>-bezbłędnie stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, stosuje w większości typowych sytuacji w swoich pracach podstawowe reguły interpunkcyjne dotyczące przecinka (np. przecinek przy wymienianiu oraz przed wybranymi zaimkami), dwukropka, myślnika; dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu</p> <p>-poprawnie zapisuje głoski miękkie, zna i</p>	<p>-bezbłędnie stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, systematycznie stosuje poznane reguły interpunkcyjne, stosuje w swoich pracach dwukropki, myślnik, wielokropki, średniaki, dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu</p> <p>-komponuje poprawne wypowiedzi względem ortograficznym, interpunkcyjnym, fleksyjnym, składniowym wypowiedzi przejrzystej, logicznej kompozycji z uwzględnieniem akapitów; płynnie stosuje poznane reguły ortograficzne, zna i stosuje wyjątki od nich</p> <p>-bezbłędnie odróżnia nazwy</p>	<p>-tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym twórczym ujęciem tematu, poprawną konstrukcją oraz właściwym doбором środków językowych</p>

	<p>-zna podstawowe zasady dotyczące pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, przysłówkami, liczebnikami i czasownikami</p> <p>-odróżnia nazwy własne od pospolitych i stara się stosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą</p> <p>-zna i próbuje stosować podstawowe zasady układu graficznego listu oficjalnego, wywiadu, ramowego i szczegółowego planu wypowiedzi, ogłoszenia, zaproszenia, in-</p>	<p>u, rz-ż, ch-h, pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, przysłówkami, liczebnikami i czasownikami, cząstki <i>-by</i> z czasownikami</p> <p>-potrafi wymienić najważniejsze wyjątki od poznanych reguł ortograficznych</p> <p>-odróżnia nazwy własne od pospolitych i potrafi zastosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą</p> <p>-zna i stosuje podstawowe zasady układu graficznego listu ofi-</p>	<p>stosuje poznane zasady ortografii dotyczące pisowni ó-u, rz-ż, ch-h, <i>nie</i> z różnymi częściami mowy, <i>-by</i> z czasownikami i interpunkcji oraz potrafi je zastosować w sytuacjach nietypowych (np. wykorzystać wiedzę o wyrazach neutralnych i zdrobieniach)</p> <p>-zna i stosuje wyjątki od poznanych reguł ortograficznych</p> <p>-odróżnia nazwy własne od pospolitych i stosuje odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą</p>	<p>własne od pospolitych i błędnie stosuje zasady dotyczące pisowni wielką literą</p> <p>-pisze bezbłędnie pod względem kompozycyjnym i treściowym list oficjalny, wywiad, ramowy i szczegółowy plan wypowiedzi, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, dziennik, pamiętnik, notatkę biograficzną, streszczenie</p> <p>-zapisuje, uwzględniając wszystkie niezbędne elementy, list oficjalny, wywiad, plan ramowy i szczegółowy, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, kartkę</p> <p>z dziennika i pamiętnika, notatkę biograficzną (w różnych formach) i streszczenie, dba</p>
--	--	---	---	--

<p>strukcji, przepisu kulinarnego, dziennika, pamiętnika, notatki, streszczenia</p> <p>-z pomocą nauczyciela zapisuje list oficjalny, wywiad, plan ramowy i szczegółowy, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, kartki z dziennika i pamiętnika, notatkę i streszczenie</p> <p>-pisze krótkie opowiadanie odtwórcze i twórcze, dba o następstwo zdarzeń</p> <p>-tworzy kilkuzdaniowy opis obrazu, rzeźby i plakatu</p> <p>-stara się stosować</p>	<p>cjalnego, wywiadu, ramowego i szczegółowego planu wypowiedzi, ogłoszenia, zaproszenia, instrukcji, przepisu kulinarnego, dziennika, pamiętnika, notatki, streszczenia</p> <p>-zapisuje, uwzględniając większość niezbędnych elementów, krótki list oficjalny, kilkuzdaniowy wywiad, plan ramowy i (z pomocą nauczyciela) szczegółowy, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, kartkę z dziennika i pamiętnika, notatkę (np. w tabeli) i proste krótkie streszczenie</p>	<p>-zna i stosuje zasady układu graficznego listu oficjalnego, wywiadu, ramowego i szczegółowego planu wypowiedzi, ogłoszenia, zaproszenia, instrukcji, przepisu kulinarnego, dziennika, pamiętnika, notatki, streszczenia</p> <p>-zapisuje, uwzględniając wszystkie niezbędne elementy, list oficjalny, wywiad, plan ramowy i szczegółowy, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, przepis kulinarny, kartkę z dziennika i pamięt-</p>	<p>o ciekawą formę swojego tekstu i/lub rzetelność zawartych w nim danych</p> <p>-układa szczegółowe/pomysłowe, wyczerpujące, poprawnie skomponowane opowiadanie odtwórcze/twórcze, list z perspektywy bohatera, list oficjalny, dziennik i pamiętnik streszcza przeczytane utwory literackie, zachowując porządek chronologiczny i uwzględniając hierarchię wydarzeń</p> <p>-świadomie wprowadza dialog do opowiadania jako element rozbudowanej kompozycji wprowadza inne formy wypowiedzi, np. opisu, charakterystyki bezpośredniej, świadom</p>
--	--	---	---

<p>akapit jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi</p> <p>-stara się, by wypowiedzi były czytelne</p>	<p>-układa opowiadanie odtwórcze i twórcze, zachowując właściwą kolejność zdarzeń, wprowadza podstawowe elementy opisu świata przedstawionego</p> <p>-tworzy na ogół poprawny opis obrazu, rzeźby i plakatu, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni</p> <p>-stosuje co najmniej trzy akapity jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie)</p>	<p>nika, notatkę (w różnych formach) i streszczenie</p> <p>-układa spójne, uporządkowane pod względem chronologicznym poprawnie skomponowane opowiadanie odtwórcze/twórcze, stara się, aby były one wierne utworowi / pomyślowe, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe, zwłaszcza przysłówki, przyimki i wyrażenia przyimkowe; opowiada z perspek-</p>	<p>stara się różnicować język bohaterów i narratora</p> <p>-w wypowiedziach pisemnych konsekwentnie stosuje akapity jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie)</p> <p>-zachowuje estetykę zapisu wypowiedzi, dba, aby zapis jego wypowiedzi ułatwiał odbiorcy jej czytanie</p> <p>-tworzy szczegółowy, dobrze skomponowany opis obrazu, rzeźby i plakatu, stosując właściwe danej dziedzinie szuki nazewnictwo i słownictwo służące do formułowania ocen i opinii, emocji i uczuć</p> <p>-uzasadnia własne zdanie, podaje odpowiednie przykłady,</p>	
---	---	---	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> -na ogół zachowuje estetykę zapisu wypowiedzi -konstruuje i zapisuje kilkuzdaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logiczno-składniowym -używa wypowiedzi pojedynczych i złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> tywy świadka i uczestnika zdarzeń, wprowadza dialog, a także elementy innych form wypowiedzi, np. opis -stosuje akapity jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> np. z lektury -udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym 	
Samokształcenie.	<p>DOCIERANIE DO INFORMACJI</p> <ul style="list-style-type: none"> -wie, jakiego typu informacje znajdują się w słowniku ortograficznym, słowniku wyrazów bliskoznacznych i poprawnej polszczyzny 	<p>DOCIERANIE DO INFORMACJI</p> <ul style="list-style-type: none"> -sprawdza pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym 	<p>DOCIERANIE DO INFORMACJI</p> <ul style="list-style-type: none"> -w razie potrzeby sprawdza pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym -wybiera informacje z różnych źródeł, np. 	<p>DOCIERANIE DO INFORMACJI</p> <ul style="list-style-type: none"> -systematycznie korzysta z słownika ortograficznego -wybiera informacje wyrażone pośrednio w różnych źródłach np. czasopismach, stronach internetowych; konfrontuje je innymi źródłami 	<p>DOCIERANIE DO INFORMACJI</p> <ul style="list-style-type: none"> -wybiera i twórczo wykorzystuje informacje z różnych źródeł (np. czasopism, stron internetowych) we własnych wypowiedziach o charakterze informacyjnym

	-potrafi sprawdzać pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym		czasopism, stron internetowych		macyjnym lub oceniającym
Lektury obowiązkowe					
Lektury uzupełniające					

<i>Treści nauczania z podstawy programowej-działy</i>	<i>Wymagania szczegółowe na ocenę końcoworoczną</i>				
	<i>Ocena dopuszczająca Uczeń:</i>	<i>Ocena dostateczna Uczeń:</i>	<i>Ocena dobra Uczeń:</i>	<i>Ocena bardzo dobra Uczeń:</i>	<i>Ocena celująca Uczeń:</i>
Kształcenie literackie i kulturowe.	<p>SŁUCHANIE</p> <p>-skupia uwagę na krótkich wypowiedziach innych osób, rozumie ogólny sens słuchanych utworów, rozumie polecenia nauczyciela, wypowiedzi innych uczniów</p>	<p>SŁUCHANIE</p> <p>-słucha innych ze zrozumieniem, uczestniczy w rozmowie, zadaje pytania, odpowiada</p> <p>-wybiera najważniejsze informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy</p>	<p>SŁUCHANIE</p> <p>-koncentruje uwagę podczas słuchania dłuższych wypowiedzi innych, a zwłaszcza odtwarzanych utworów</p> <p>-wybiera potrzebne in-</p>	<p>SŁUCHANIE</p> <p>-przekazuje treść wysłuchanych wypowiedzi</p> <p>-samodzielnie i krytycznie wybiera różnorodne informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy notatkę w formie dostosowanej do potrzeb (np.</p>	<p>SŁUCHANIE</p> <p>-odczytuje i wyjaśnia przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich</p>

<p>-wskazuje najważniejsze informacje w wysłuchanym tekście, zwłaszcza w jego warstwie dosłownej, rozpoznaje proste intencje nadawcy</p> <p>-reaguje na wypowiedzi innych werbalnie i niewerbalnie (mimiką, gestem, postawą)</p>	<p>prostą notatkę w formie tabeli, schematu, kilkuzdaniowej wypowiedzi, rozpoznaje nastrój słuchanych komunikatów</p> <p>-powtarza swoimi słowami ogólny sens usłyszonej wypowiedzi, opowiada fabułę usłyszonej historii, formułuje pytania</p>	<p>formacje z wysłuchanego tekstu, tworzy notatkę w formie tabeli, schematu, punktów, kilkuzdaniowej wypowiedzi, rozpoznaje nastrój słuchanych komunikatów</p> <p>-odróżnia informacje ważne od mniej ważnych</p> <p>-na podstawie słuchanego tekstu tworzy samodzielną notatkę: pisze plan, formułuje pytania</p> <p>-właściwie odbiera intencje nadawcy komunikatu</p> <p>-odczytuje przenośny sens wysłuchanych</p>	<p>plan, tabela, schemat, kilkuzdaniowa wypowiedź), rozpoznaje nastrój i nazywa intencje nadawcy komunikatu</p> <p>-odczytuje i omawia przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich</p> <p>-wyraża spójne zdanie na temat wysłuchanego komunikatu</p>		
--	---	--	---	--	--

<p>CZYTANIE</p> <p>-identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w prostych tekstach literackich oraz typowych sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia i obserwacji</p> <p>-rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, odmowę, przeprosiny, zaproszenie</p> <p>-wskazuje najważniejsze informacje w odpowiednich fragmentach przeczytanego tekstu, zwłaszcza w dosłownej war-</p>	<p>CZYTANIE</p> <p>-identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w omawianych w klasie tekstach literackich oraz sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia</p> <p>-rozpoznaje dosłowne intencje nadawcy</p> <p>-przytacza informacje z odpowiednich fragmentów przeczytanego tekstu, zwłaszcza w dosłownej warstwie tekstu i wyrażone wprost</p> <p>-określa temat i główną myśl tekstu, zwłaszcza na poziomie dosłownym</p>	<p>CZYTANIE</p> <p>utworów poetyckich i prozatorskich</p> <p>CZYTANIE</p> <p>-krótko charakteryzuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w tekstach literackich oraz identyfikuje nadawcę i odbiorcę w sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia</p> <p>-rozpoznaje dosłowne i symboliczne intencje nadawcy</p> <p>-przytacza informacje zawarte w tekście, wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio</p> <p>-oddziela informacje</p>	<p>CZYTANIE</p> <p>-charakteryzuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w tekstach literackich oraz identyfikuje nadawcę i odbiorcę w sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia</p> <p>-wyjaśnia dosłowne i symboliczne intencje nadawcy</p> <p>-przytacza i wyjaśnia informacje w tekście, wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio i wykorzystuje je w wypowiedzi na przykład opisującej lub oceniającej postać fikcyjną lub rzeczywistą</p> <p>-oddziela informacje ważne</p>	<p>CZYTANIE</p> <p>-samodzielnie czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym, również teksty spoza listy lektur</p> <p>-wykorzystuje treści zawarte w artykułach, instrukcjach, przepisach, tabelach, schematach i notatkach biograficznych w tworzeniu własnych, samodzielnych wypowiedzi</p> <p>-odczytuje głośno i wygłasza z pamięci utwory poetyckie i prozatorskie oraz je interpretuje</p>
--	---	---	--	--

<p>stwie tekstu i wyrażone wprost</p> <p>-odczytuje informacje zamieszczone na przykład w słowniczku przy tekście, przy obrazie</p> <p>-rozumie ogólny sens czytanych utworów</p> <p>-czyta teksty płynnie, stara się czytać je poprawnie pod względem artykulacyjnym- stara się poprawnie akcentować wyrazy</p> <p>-samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela lub uczniów wskazuje części skła-</p>	<p>-czyta teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym</p> <p>-poprawnie akcentuje i artykułuje większość wyrazów, stosuje intonację zdaniową podczas głośnego czytania utworów</p> <p>-w prostych tekstach oddziela fakty od opinii</p> <p>-wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, posługuje się akapitami</p> <p>-rozpoznaje cechy życzeń, ogłoszenia, instrukcji, przepisu</p>	<p>ważne od drugorzędnych, fakt od opinii</p> <p>-omawia temat i główną myśl na poziomie dosłownym, formułuje ogólne wnioski, próbuje omówić je na poziomie przenośnym</p> <p>-czyta teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym, stara się interpretować je głosowo</p> <p>-głośno czyta utwory, uwzględniając zasady poprawnej artykulacji, akcentowania i intonacji</p> <p>-wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie,</p>	<p>od drugorzędnych, fakty od opinii i wykorzystuje je w odczytywaniu znaczeń dosłownych i przenośnych, dokonuje selekcji materiału na podstawie faktów i opinii zawartych w tekście</p> <p>-szczegółowo omawia temat i główną myśl tekstu na poziomie dosłownym i przenośnym</p> <p>-czyta teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym, interpretuje je głosowo, zwracając uwagę na przykład na wyrażane emocje i interpunkcję</p> <p>-głośno czyta utwory, wykorzystując umiejętność poprawnej artykulacji i intona-</p>	
--	---	---	---	--

	<p>dowe wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, posługuje się akapitami</p> <p>-rozpoznaje następujące formy wypowiedzi: życzenia, ogłoszenie, instrukcję, przepis</p> <p>-wybiera najważniejsze informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu</p>	<p>-wybiera potrzebne informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu</p> <p>-wskazuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi</p>	<p>zakończenie i rozumie ich funkcję, posługuje się akapitami</p> <p>-wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w zaproszeniach, życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach, listach oficjalnych, dziennikach, pamiętnikach, relacjach</p> <p>-wybiera i wykorzystuje informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu</p> <p>-wskazuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi oraz samodzielnie tłumaczy przenośne znaczenie</p>	<p>cji, aby oddać sens odczytanego tekstu; poprawnie akcentuje wyrazy, również te, które w języku polskim akcentuje się nietypowo</p> <p>-ma świadomość konstrukcji wypowiedzi, rozumie funkcje takich części składowych wypowiedzi, jak tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie</p> <p>-świadomie posługuje się akapitami w celu oddzielania od siebie poszczególnych zagadnień</p> <p>-płynnie oddziela fakty od opinii w dłuższych tekstach</p> <p>-wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w życzeniach, ogłoszeniach,</p>	
--	---	--	---	---	--

	<p style="text-align: center;">ANALIZOWANIE I INTERPRETO- WANIE TEKSTÓW KULTURY</p> <p>-mówi o swoich reakcjach czytelnicznych</p> <p>-dostrzega zabiegi stylistyczne w utworach</p>	<p style="text-align: center;">ANALIZOWANIE</p>	<p>wybranych wyrazów, związków wyrazów w wypowiedzi</p> <p style="text-align: center;">ANALIZOWANIE I INTERPRETO- WANIE TEKSTÓW KULTURY</p> <p>-nazywa i uzasadnia</p>	<p>instrukcjach, przepisach, listach oficjalnych, dziennikach i pamiętnikach</p> <p>-odczytuje i twórczo wykorzystuje treści zawarte w artykule, instrukcji, przepisie, tabeli, schemacie i notatce</p> <p>-wskazuje i odczytuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi</p> <p style="text-align: center;">ANALIZOWANIE I INTERPRETOWANIE TEKSTÓW KULTURY</p> <p>-swobodnie opowiada o swoich reakcjach czytelnicznych,</p>	<p style="text-align: center;">ANALIZOWANIE I INTERPRETOWANIE TEKSTÓW KULTURY</p> <p>-porównuje funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w różnych utworach epickich</p> <p>-wskazuje elementy mitu, bajki, przypowieści w innych tekstach kultury</p> <p>-dostrzega różnice między celem programów informacyjnych, rozrywkowych,</p>
--	---	--	---	--	--

<p>literackich, w tym funkcję obrazowania poetyckiego w liryce</p> <p>-z pomocą nauczyciela wskazuje apostrofę, powtórzenia, zdrobnienia, obrazy poetyckie, uosobienie, ożywienie, wyraz dźwiękonaśladowczy</p> <p>-zna pojęcia: <i>autor, adresat i bohater wiersza</i></p> <p>-odróżnia teksty użytkowe od literackich</p> <p>-odróżnia utwory pisane wierszem i prozą</p> <p>-krótko mówi o wybranych elementach</p>	<p>I INTERPRETOWANIE TEKSTÓW KULTURY</p> <p>-nazywa swoje reakcje czytelnicze</p> <p>-nazywa zabiegi stylistyczne w utworach literackich: apostrofa, powtórzenia, zdrobnienie, uosobienie, ożywienie, podmiot liryczny, (także zbiorowy), wyraz dźwiękonaśladowczy</p> <p>-z niewielką pomocą nauczyciela odróżnia autora, adresata i bohatera wiersza</p> <p>-dostrzega funkcję obrazowania poetyckiego w liryce</p>	<p>swoje reakcje czytelnicze</p> <p>-odnajduje w omawianych tekstach apostrofy, powtórzenia, zdrobnienia, uosobienia, ożywienia, obrazy poetyckie, wyrazy dźwiękonaśladowcze i objaśnia ich znaczenie</p> <p>-rozpoznaje autora, adresata i bohatera wiersza</p> <p>-wskazuje obrazy poetyckie w liryce i rozumie ich funkcję</p> <p>-wskazuje cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) oraz</p>	<p>nazywa je, uzasadnia; ocenia i opisuje utwór, konfrontuje swoje reakcje czytelnicze z innymi odbiorcami</p> <p>-odnajduje w utworze poetyckim apostrofy, powtórzenia, zdrobnienia, uosobienia, ożywienia, obrazy poetyckie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, objaśnia ich funkcję i znaczenie przenośne</p> <p>-rozpoznaje autora, adresata i bohatera wiersza, nie utożsamiając ich ze sobą; wykorzystuje wiedzę na temat podmiotu lirycznego, adresata i bohatera wiersza do interpretacji utworu</p> <p>-szczegółowo omawia obrazy poetyckie w wierszu i ich</p>	<p>reklam</p> <p>-odnosi się do postaw bohaterów fikcyjnych i opisuje otaczającą ich rzeczywistość</p>
---	--	--	--	--

<p>świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: bohater, akcja, wątek, fabuła, wie, czym jest punkt kulminacyjny</p> <p>-rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator)</p> <p>-rozpoznaje na znanych z lekcji tekstach mit, bajkę, przypowieść i nowelę, podaje z pomocą nauczyciela ich główne cechy</p> <p>-zna pojęcie <i>morał</i>, wyjaśnia go z pomocą nauczyciela</p> <p>-zna pojęcia: <i>wers</i>, <i>zwrotka</i>, <i>rym</i>, <i>refren</i>,</p>	<p>-dostrzega cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) i użytkowe</p> <p>-określa i nazywa elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: wątek, akcja, fabuła, punkt kulminacyjny</p> <p>-rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator), rozpoznaje narratora pierwszo- i trzecioosobowego</p> <p>-wskazuje cechy mitu, bajki, przypowieści i noweli w utworze</p> <p>-samodzielnie cytuje</p>	<p>użytkowe</p> <p>-analizuje elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: narrator, akcja, fabuła, wątek, punkt kulminacyjny</p> <p>-rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator), rozpoznaje narratora pierwszo- i trzecioosobowego</p> <p>-identyfikuje mit, bajkę, przypowieść i nowelę, wskazuje ich cechy</p> <p>-przyczyta i parafrazuje morał bajki, odczytuje przesłanie</p>	<p>funkcję w utworze</p> <p>-szczegółowo omawia cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) oraz użytkowe</p> <p>-objaśnia funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w utworze epickim</p> <p>-identyfikuje mit, bajkę, przypowieść i nowelę, szczegółowo omawia ich cechy</p> <p>-rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator), rozpoznaje narratora trzecioosobowego i dostrzega różnice między narracją pierwszo- i trzecioosobową</p> <p>-objaśnia morał bajki na po-</p>
--	---	--	---

<p><i>rytm</i></p> <p>-wyodrębnia słuchowisko, plakat społeczny, przedstawienie i film spośród innych przekazów</p> <p>i tekstów kultury</p> <p>-przypisuje podstawowe cechy bohaterom oraz ocenia ich postawy w odniesieniu do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość</p> <p>-z pomocą nauczyciela podejmuje próby odczytania sensu metaforycznego utworów</p>	<p>morał bajki i sens przy- powieści</p> <p>-rozpoznaje elementy rytmu: wers, zwrotkę, rym, refren</p> <p>-wyodrębnia słuchowisko, plakat społeczny, przedstawienie i film spośród innych przekazów</p> <p>i tekstów kultury, odczytuje je na poziomie dosłownym</p> <p>-zna pojęcia: <i>gra aktorska, reżyser, adaptacja, ekranizacja</i>, a także odmiany filmu</p> <p>-przypisuje cechy bohaterom oraz ocenia</p>	<p>utworu, np. przypowieści</p> <p>-rozumie podstawową funkcję wersu, zwrotki, rymu, refrenu</p> <p>-wyodrębnia słuchowisko, plakat społeczny, przedstawienie i film spośród innych przekazów</p> <p>i tekstów kultury, omawia je na poziomie dosłownym i próbuje je zinterpretować</p> <p>-używa pojęć: <i>gra aktorska, reżyser, adaptacja, ekranizacja, kadr, ujęcie</i>, a także odmiany filmu, wyodrębnia elementy</p>	<p>ziomie metaforycznym, samodzielnie odczytuje przesłanie utworu, np. przypowieści</p> <p>-rozumie funkcję: wersu, zwrotki, rymu, refrenu w ukształtowaniu brzmieniowej warstwy tekstu</p> <p>-wyodrębnia słuchowisko, plakat społeczny, przedstawienie i film spośród innych przekazów i tekstów kultury, interpretuje je na poziomie dosłownym i przenośnym</p> <p>-funkcjonalnie używa w swoich wypowiedziach pojęć z zakresu filmu i radia, m.in. <i>gra aktorska, reżyser, scenariusz, adaptacja (filmowa, muzyczna, radiowa</i> itd.),</p>
--	--	---	---

		<p>ich postawy w odniesieniu do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość</p> <p>-opowiada, streszcza przeczytane teksty, odczytuje sens omawianych utworów na poziomie metaforycznym</p>	<p>dzieła filmowego, odróżnia różne gatunki filmowe</p> <p>-charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość</p> <p>-odczytuje sens analizowanych utworów na poziomie semantycznym (dosłownym), a z niewielką pomocą nauczyciela – na poziomie przenośnym</p> <p>-wskazuje neologizmy w tekście</p>	<p><i>ekranizacja, kadr, ujęcie, słuchowisko</i>; wyróżnia wśród przekazów audiowizualnych słuchowiska</p> <p>i różne gatunki filmowe</p> <p>-charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do różnych wartości, konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami i doświadczeniami innych bohaterów literackich</p> <p>-samodzielnie odczytuje sens utworów na poziomie dosłownym i przenośnym</p> <p>-rozumie pojęcie <i>neologizm</i>, wskazuje neologizmy w tekście, rozumie zasady ich tworzenia</p>	
--	--	---	--	---	--

<p>Kształcenie językowe.</p>	<p>Zna podstawową wiedzę językową w zakresie:</p> <p>-słownictwa (np. rozpoznaje zdrobnienia, potrafi dobrać parami wyrazy bliskoznaczne, stara się stworzyć poprawne związki wyrazowe)</p> <p>-składni – konstruuje poprawne zdania pojedyncze, stosuje wielkie litery na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na końcu, rozróżnia zdania pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, złożone i równoważnik zdania,</p>	<p>W typowych sytuacjach stosuje wiedzę językową w zakresie:</p> <p>-słownictwa – wykorzystuje zdrobnienia, wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne w tworzonym tekście, tworzy poprawne związki wyrazowe</p> <p>-składni – rozpoznaje i konstruuje zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte oraz wypowiedzenia złożone i równoważniki zdań, używa różnych typów wypowiedzeń: oznajmujących, rozkazujących, pytających, wykrzyknikowych; neutralnych, wskazuje</p>	<p>Umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie:</p> <p>-słownictwa – wzbogaca tworzony tekst na przykład zdrobnieniami, wyrazami bliskoznacznymi, przeciwstawnymi, związkami frazeologicznymi</p> <p>-składni – rozpoznaje i stosuje różnorodne typy zdań: pojedynczych i złożonych oraz równoważnych</p> <p>celowo używa różnych typów wypowiedzeń: pytających, oznajmujących, wykrzyknikowych, neutralnych, rozkazujących w zależności od sytuacji komunikacyjnej; wskazuje podmiot orzeczenia, buduje</p>	<p>Sprawnie stosuje i wykorzystuje wiedzę językową w zakresie:</p> <p>-słownictwa – dba o poprawność słownikową tworzonych wypowiedzi, samodzielnie dobiera zdrobnienia, wyrazy bliskoznaczne, przeciwstawne frazeologizmy, wzbogacając tekst w zależności od formy wypowiedzi i sytuacji komunikacyjnej</p> <p>-składni – swobodnie rozpoznaje różne typy zdań pojedynczych (pytające, oznajmujące, rozkazujące, neutralne, wykrzyknikowe, nierozwinięte, rozwinięte), zdania złożone równoważniki zdań, wskazuje podmiot i orzeczenie, tworzy ciekawe pod względem składniowym wypowiedzi, stosuje</p>	<p>Świadomie stosuje i tworzy, wykorzystuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania słownictwa, składni, fleksji i fonetyki</p>
------------------------------	--	---	--	--	--

	<p>wskazuje podmiot i orzeczenie w typowym zdaniu, zna wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące i pytające, neutralne i wykrzyknikowe, wskazuje w zdaniu wyrazy, które łączą się ze sobą, rozpoznaje określenia rzeczownika i czasownika</p> <p>-fleksji – odmienia według wzoru lub z niewielką pomocą nauczyciela rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, zaimek, potrafi podać przykłady zaimków, wskazuje czasowniki</p>	<p>podmiot i orzeczenie, łączy w związki wyrazowe wyrazy w zdaniu, rozpoznaje określenia rzeczownika i czasownika, konstruuje wykres zdania pojedynczego</p> <p>-fleksji – rozpoznaje i odmienia typowe rzeczowniki (własne, pospolite), czasowniki, przymiotniki, liczebniki, zaimki, określa formę gramatyczną czasowników w różnych czasach, trybach, rozpoznaje na typowych przykładach typy liczebników, podaje przykłady zaimków i wyjaśnia ich</p>	<p>spójne zdania pojedyncze, w których poprawnie łączy w związki wszystkie wyrazy; wzbogaca zdania, dodając przydawki, dopełnienia i okoliczniki; poprawnie rozpoznaje związki wyrazów w zdaniu, tworzy wykres zdania pojedynczego, stosuje się do zasad poprawnej interpunkcji</p> <p>-fleksji – rozpoznaje i poprawnie odmienia typowe rzeczowniki (własne, pospolite, konkretne, abstrakcyjne), czasowniki, przymiotniki, liczebniki, zaimki i określa ich formę, rozpoznaje czasy i typy liczebników</p>	<p>się do zasad poprawności logiczno-składniowej, wzbogaca zdania, dodając przydawki, dopełnienia i okoliczniki, dba o poprawne łączenie wyrazów w związki i interpunkcję wypowiedzeń złożonych)</p> <p>-fleksji – rozpoznaje i stosuje w wypowiedziach w poprawnych formach odmienne i nieodmienne części mowy przewidziane w programie nauczania, bezbłędnie określa formę odmiennych części mowy, w tym poprawnie rozpoznaje i odmienia rzeczowniki (własne, pospolite, konkretne, abstrakcyjne), stosuje formy różnych czasów i trybów czasownika,</p>
--	---	---	--	--

<p>w różnych czasach, trybach, rzeczowniki własne i pospolite, przymiotniki, przysłówki i zaimki w zdaniu, przy pomocy nauczyciela określa formę odmiennych części mowy, oddziela temat od końcówki w wyrazach znanych z lekcji, stopniuje przymiotniki i przysłówki, odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych, rozpoznaje formy nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na <i>-no, -to</i>,</p>	<p>funkcję, oddziela temat od końcówki w typowych wyrazach odmiennych, stopniuje przymiotniki i przysłówki, używa przyminików do określenia relacji czasowych i przestrzennych; poprawnie zapisuje czasowniki z częstką <i>-by</i>, rozpoznaje formy nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na <i>-no, -to</i>), stosuje wykrzykniki i partykuły, rozpoznaje zaimki w tekście) -fonetyki – zna alfabety, wyjaśnia różnicę między głoską a literą,</p>	<p>rozpoznaje formy nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na <i>-no, -to</i>), wskazuje zaimki w tekście, podaje ich przykład, wyjaśnia ich funkcję i stosuje je w celu uniknięcia powtórzeń, poprawnie używa krótszych i dłuższych form zaimków, używa odmiennych form w poprawnych formach -fonetyki – stosuje wiadomości z zakresu fonetyki i wykorzystuje je do podziału wyrazów na litery i sylaby, a także różnic między pisownią i wymową w poprawnym ich zapisie, bezbłędnie dzieli głoski</p>	<p>typy liczebnika, zaimki, rozpoznaje formy nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na <i>-no, -to</i>), zastępuje rzeczowniki, przymiotniki, przysłówki i liczebniki odpowiednimi zaimkami, poprawnie stosuje krótsze i dłuższe formy zaimków, wykorzystuje wiadomości o obocznościach w odmianie wyrazów do pisowni poprawnej pod względem ortograficznym -fonetyki – biegle stosuje wiadomości z zakresu fonetyki i wykorzystuje je w poprawnym zapisie wyrazów, stosuje w praktyce wszystkie poznane zasady akcentowania wyrazów</p>
---	--	--	---

<p>-to), przyimek, partykułę i wykrzyknik</p> <p>-fonetyki – zna alfabet, odróżnia głoskę od litery, z pomocą nauczyciela dzieli głoski na twarde i miękkie, dźwięczne i bezdźwięczne, podaje przykłady głosek ustnych i nosowych, dzieli wyrazy znane z lekcji na głoski, dzieli wyrazy litery i sylaby, zna podstawowe reguły akcentowania wyrazów w języku polskim, stara się je stosować</p>	<p>dzieli wyrazy na głoski, litery i sylaby, dzieli głoski na twarde i miękkie, dźwięczne i bezdźwięczne, ustne i nosowe, potrafi je nazywać, wykorzystuje wiedzę na temat różnic między mową a pismem do poprawnego zapisywania wyrazów, zna i stosuje podstawowe reguły akcentowania wyrazów w języku polskim, stara się je stosować</p>	<p>na ustne, nosowe, twarde i miękkie, dźwięczne, bezdźwięczne, dzieli na głoski wyrazy ze spółgłoskami miękkimi, zna i stosuje reguły akcentowania wyrazów w języku polskim</p>		
--	--	--	--	--

Tworzenie wypowiedzi.	<p>MÓWIENIE</p> <p>-nawiązuje i podtrzymuje kontakt werbalny z innymi uczniami i nauczycielem, stosuje się do podstawowych reguł grzecznościowych właściwych podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem</p> <p>-odróżnia sytuację oficjalną od nieoficjalnej i potrafi odpowiednio do typowej sytuacji komunikacyjnej skierować prośbę, pytanie, odmowę, wyjaśnienie, zaproszenie</p> <p>-formułuje proste pytania i udziela prostych</p>	<p>MÓWIENIE</p> <p>-świadomie uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej, stosując się do reguł grzecznościowych; używa odpowiednich konstrukcji składniowych (np. trybu przypuszczającego lub zdań pytających) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem, a także w różnych sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych</p> <p>-w typowych sytuacjach dostosowuje wypowiedź do adresata i</p>	<p>MÓWIENIE</p> <p>-przedstawia własne, logiczne zdanie w rozmowie, stosując się do reguł grzecznościowych; używa odpowiednich konstrukcji składniowych (np. trybu przypuszczającego lub zdań pytających) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem, a także w różnych sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych</p> <p>-dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie w ty-</p>	<p>MÓWIENIE</p> <p>-uzasadnia własne zdanie w rozmowie, podaje odpowiednie przykłady, stosuje się do reguł grzecznościowych, świadomie używa odpowiednich konstrukcji składniowych (np. trybu przypuszczającego lub zdań pytających) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem, także w różnorodnych sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych</p> <p>-dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie dobiera różne typy wypowiedzi prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące</p>	<p>MÓWIENIE</p> <p>-przedstawia własne stanowisko w związku ze sposobem rozwiązania problemu, wykonania zadania</p> <p>-podejmuje rozmowę na temat przeczytanej lektury/dzieła także spoza kanonu lektur przewidzianych programem nauczania w klasie piątej; omawia je w odniesieniu do innych dzieł także spoza kanonu lektur</p> <p>-interpretuje metaforyczne i symboliczne treści utworów literackich i plastycznych</p>

<p>odpowiedzi pod względem konstrukcyjnym, stosuje wyrazy o znaczeniu dosłownym</p> <p>-mówi na temat, opowiada o obserwowanych zdarzeniach, akcji książki, filmu</p> <p>-wypowiada komunikaty zawierające proste informacje</p> <p>-wyraża wprost swoje intencje</p> <p>-w kilku zdaniach opisuje obraz, ilustrację, plakat oraz przedmiot, miejsce, postać, zwierzę itp.</p> <p>-wygłasza tekst</p>	<p>sytuacji, świadomie dobiera różne typy wypowiedzi prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące</p> <p>-formułuje pytania otwarte</p> <p>-udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych</p> <p>-wypowiada się w logicznie ze sobą połączonych zdaniach na tematy związane z codziennością, otaczającą rzeczywistością, lekturą, filmem itp.</p> <p>-wypowiada się w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w</p>	<p>powych sytuacjach dobiera różne rodzaje wypowiedzi prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące, świadomie dobiera intonację zdaniową</p> <p>-udziela odpowiedzi w formie krótkiej, sensownej wypowiedzi</p> <p>-łączy za pomocą odpowiednich spójników i przyimków współrzędne i podrzędne związki wyrazowe w zdaniu</p> <p>-wypowiada się w roli świadka i uczestnika zdarzeń</p>	<p>-rozpoczyna i podtrzymuje rozmowę na temat lektury czy dzieła filmowego</p> <p>-udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym, świadomie dobiera intonację zdaniową,</p> <p>-poprawnie stosuje formy czasownika w różnych trybach, zależności od kontekstu i adresata wypowiedzi</p> <p>-w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje poprawny język, bogate słownictwo oraz frazeologizmy związane z omawianą tematyką</p> <p>-w sposób przemyślany i uporządkowany opisuje</p>	
---	---	--	---	--

<p>utworu z pamięci</p> <p>-posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem)</p> <p>-stara się poprawnie wymawiać i akcentować wyrazy</p> <p>-składa skonwencjonalizowane życzenia, tworzy w punktach krótką wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry</p>	<p>porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne, zdaje relację z wydarzenia</p> <p>-opisuje obraz, ilustrację, plakat oraz przedmiot, miejsce, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni; krótko, ale w sposób uporządkowany opisuje postać, zwierzę, przedmiot itp.</p> <p>-recytuje utwory poetyckie, oddając jego ogólny nastrój i sens</p> <p>-stosuje zasady poprawnej wymowy i akcentowania wyrazów</p>	<p>-stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, przysłówka, liczebnika i czasownika</p> <p>-gromadzi wyrazy określające i nazywające na przykład cechy wyglądu i charakteru</p> <p>-wypowiada się logicznie i w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe</p> <p>-aktywnie uczestniczy</p>	<p>przedmiot, miejsce, krajozobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując bogate i właściwe tematu słownictwo oraz słownictwo służące do formułowania ocen, opinii, emocji i uczuć</p> <p>-zaznacza akcenty logiczne</p> <p>stosuje pauzy, dostosowuje tempo recytacji do treści wygłoszonych z pamięci lub recytowanych utworów</p> <p>-interpretuje przenośne treści utworów poetyckich przewidzianych w programie nauczania</p> <p>-swobodnie dobiera i stosuje w swoich wypowiedziach wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne oraz poprawne związki wyrazowe</p>	
--	--	--	--	--

		<p>rodzimy</p> <p>-składa życzenia, tworzy krótką wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry</p> <p>-wskazuje wyrazy o znaczeniu dosłownym i metaforycznym</p> <p>-dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne, z reguły stosuje poprawne związki wyrazowe</p> <p>-posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem)</p>	<p>w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami</p> <p>-w sposób logiczny i uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, przedmiot, obraz, ilustrację, plakat, stosując właściwe tematowi słownictwo oraz słownictwo służące do formułowania ocen, opinii, emocji i uczuć</p> <p>-wygłasza z pamięci teksty poetyckie, posługując się pauzą, barwą głosu</p> <p>-świadomie posługuje</p>	<p>-świadomie wzbogaca komunikat pozawerbalnymi środkami wypowiedzi</p> <p>-stosuje się do zasad właściwego akcentowania wyrazów (również akcentowanych nietypowo) i intonowania wypowiedzi</p> <p>-składa pomysłowe życzenia, tworzy precyzyjną wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry</p> <p>-dokonuje samokrytyki wypowiedzi i doskonali ją pod względem konstrukcji i języka</p>	
--	--	---	--	--	--

się pozawerbalnymi
środkami wypowiedzi (mimiką, gestem)

-stosuje się do zasad
właściwego akcento-
wania wyrazów i into-
nowania wypowiedzi

-składa życzenia,
tworzy wypowiedź o
cechach instrukcji,
np. zasady gry

-odróżnia znaczenia
dosłowne wyrazów
od metaforycznych i
objaśnia znaczenia
metaforyczne

-dobiera i stosuje w
swoich wypowiedziach wyrazy blisko-

	<p>PISANIE</p> <p>-stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, dwukropki przy wyliczeniu, przecinek, myślnik w zapisie dialogu; dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu</p> <p>-poprawnie zapisuje głoski miękkie</p> <p>-zna i próbuje stosować podstawowe zasady dotyczące pisowni wielką literą oraz pisowni ó–u, rz–ż, ch–h</p>	<p>PISANIE</p> <p>-stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, najczęściej stosuje podstawowe reguły interpunkcyjne dotyczące używania przecinka (np. przecinek przy wymienianiu) i dwukropka, myślnika w zapisie dialogu; dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu</p> <p>-poprawnie zapisuje głoski miękkie, zna i najczęściej stosuje podstawowe zasady</p>	<p>znaczne i przeciwstawne oraz poprawne związki wyrazowe</p> <p>PISANIE</p> <p>-bezbłędnie stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, stosuje w większości typowych sytuacji w swoich pracach podstawowe reguły interpunkcyjne dotyczące przecinka (np. przecinek przy wymienianiu oraz przed wybranymi zaimkami), dwukropka, myślnika;</p>	<p>PISANIE</p> <p>-bezbłędnie stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, systematycznie stosuje poznane reguły interpunkcyjne, stosuje w swoich pracach dwukropki, myślnik, wielokropki, średniczek, dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu</p> <p>-komponuje poprawne pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, fleksyjnym składniowym wypowiedzi przejrzystej, logicznej kompozycji z uwzględnieniem akapitów; płynnie stosuje poznane</p>	<p>PISANIE</p> <p>-tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym twórczym ujęciem tematu, poprawną konstrukcją oraz właściwym doбором środków językowych</p> <p>-wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową oraz estetykę zapisu wypowiedzi</p>
--	--	--	--	---	---

	<p>-zna podstawowe zasady dotyczące pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, przysłówkami, liczebnikami i czasownikami</p> <p>-odróżnia nazwy własne od pospolitych i stara się stosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą</p> <p>-zna i próbuje stosować podstawowe zasady układu graficznego listu oficjalnego, wywiadu, ramowego i szczegółowego planu wypowiedzi, ogłoszenia, zaproszenia, in-</p>	<p>dotyczące pisowni ó-u, rz-ż, ch-h, pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, przysłówkami, liczebnikami i czasownikami, cząstki <i>-by</i> z czasownikami</p> <p>-potrafi wymienić najważniejsze wyjątki od poznanych reguł ortograficznych</p> <p>-odróżnia nazwy własne od pospolitych i potrafi zastosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą</p> <p>-zna i stosuje podstawowe zasady układu</p>	<p>dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu</p> <p>-poprawnie zapisuje głoski miękkie, zna i stosuje poznane zasady ortografii dotyczące pisowni ó-u, rz-ż, ch-h, <i>nie</i> z różnymi częściami mowy, <i>-by</i> z czasownikami</p> <p>i interpunkcji oraz potrafi je zastosować w sytuacjach nietypowych (np. wykorzystać wiedzę o wyrazach neutralnych i zdrobieniach)</p> <p>-zna i stosuje wyjątki od poznanych reguł</p>	<p>reguły ortograficzne, zna i stosuje wyjątki od nich</p> <p>-bezbłędnie odróżnia nazwy własne od pospolitych i bezbłędnie stosuje zasady dotyczące pisowni wielką literą</p> <p>-pisze bezbłędnie pod względem kompozycyjnym i treściowym list oficjalny, wywiad, ramowy i szczegółowy plan wypowiedzi, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, dziennik, pamiętnik, notatkę biograficzną, streszczenie</p> <p>-zapisuje, uwzględniając wszystkie niezbędne elementy, list oficjalny, wywiad, plan ramowy i szczegółowy, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny,</p>
--	--	--	---	--

<p>strukcji, przepisu kulinarnego, dziennika, pamiętnika, notatki, streszczenia</p> <p>-z pomocą nauczyciela zapisuje list oficjalny, wywiad, plan ramowy i szczegółowy, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, kartki z dziennika i pamiętnika, notatkę i streszczenie</p> <p>-pisze krótkie opowiadanie odtwórcze i twórcze, dba o następstwo zdarzeń</p> <p>-tworzy kilkuzdaniowy opis obrazu, rzeźby i plakatu</p> <p>-stara się stosować</p>	<p>graficznego listu oficjalnego, wywiadu, ramowego i szczegółowego planu wypowiedzi, ogłoszenia, zaproszenia, instrukcji, przepisu kulinarnego, dziennika, pamiętnika, notatki, streszczenia</p> <p>-zapisuje, uwzględniając większość niezbędnych elementów, krótki list oficjalny, kilkuzdaniowy wywiad, plan ramowy i (z pomocą nauczyciela) szczegółowy, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, kartkę z dziennika i pamiętnika, notatkę (np. w tabeli) i</p>	<p>ortograficznych</p> <p>-odróżnia nazwy własne od pospolitych i stosuje odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą</p> <p>-zna i stosuje zasady układu graficznego listu oficjalnego, wywiadu, ramowego i szczegółowego planu wypowiedzi, ogłoszenia, zaproszenia, instrukcji, przepisu kulinarnego, dziennika, pamiętnika, notatki, streszczenia</p> <p>-zapisuje, uwzględniając wszystkie niezbędne elementy, list oficjalny, wywiad,</p>	<p>kartkę</p> <p>z dziennika i pamiętnika, notatkę biograficzną (w różnych formach) i streszczenie, dba o ciekawą formę swojego tekstu i/lub rzetelność zawartych w nim danych</p> <p>-układa szczegółowe/pomysłowe, wyczerpujące, poprawnie skomponowane opowiadanie odtwórcze/twórcze, list z perspektywy bohatera, list oficjalny, dziennik i pamiętnik</p> <p>streszcza przeczytane utwory literackie, zachowując porządek chronologiczny i uwzględniając hierarchię wydarzeń</p> <p>-świadomie wprowadza dialog do opowiadania jako element rozbudowanej kompozycji</p>		
--	---	---	--	--	--

<p>akapit jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi</p> <p>-stara się, by wypowiedzi były czytelne</p> <p>-konstruuje i zapisuje kilkudzaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logicznym, stara się, by były one poprawne pod względem językowym</p> <p>-przepisuje cytaty w cudzysłowie</p>	<p>proste krótkie streszczenie</p> <p>-układa opowiadanie odtwórcze i twórcze, zachowując właściwą kolejność zdarzeń, wprowadza podstawowe elementy opisu świata przedstawionego</p> <p>-tworzy na ogół poprawny opis obrazu, rzeźby i plakatu, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni</p> <p>-stosuje co najmniej trzy akapity jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wy-</p>	<p>plan ramowy i szczegółowy, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, kartkę</p> <p>z dziennika i pamiętnika, notatkę (w różnych formach) i streszczenie</p> <p>-układa spójne, uporządkowane pod względem chronologicznym poprawnie skomponowane opowiadanie odtwórcze/twórcze, stara się, aby były one wierne utworowi / pomysłowi, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzy-</p>	<p>wprowadza inne formy wypowiedzi, np. opisu, charakterystyki bezpośredniej, świadomości</p> <p>stara się różnicować język bohaterów i narratora</p> <p>-w wypowiedziach pisemnych konsekwentnie stosuje akapity jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie)</p> <p>-zachowuje estetykę zapisu wypowiedzi, dba, aby zapis jego wypowiedzi ułatwiał odbiorcy jej czytanie</p> <p>-tworzy szczegółowy, dobrze skomponowany opis obrazu, rzeźby i plakatu, stosując właściwe danej dziedzinie nazewnictwo i słownictwo służące do formułowania</p>
--	---	--	---

		<p>powiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie)</p> <p>-na ogół zachowuje estetykę zapisu wypowiedzi</p> <p>-konstruuje i zapisuje kilkuzdaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logiczno-składniowym</p> <p>-używa wypowiedzeń pojedynczych i złożonych</p> <p>-w zależności od adresata i sytuacji świadomie dobiera wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące</p> <p>-udziela odpowiedzi w</p>	<p>stuje wyrazy określające następstwo czasowe, zwłaszcza przysłówki, przymki i wyrażenia przymkowe;</p> <p>opowiada z perspektywy świadka i uczestnika zdarzeń, wprowadza dialog, a także elementy innych form wypowiedzi, np. opis</p> <p>-stosuje akapity jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi</p> <p>-w sposób uporządkowany opisuje obraz, ilustrację, plakat, rzeźbę, stosując słownictwo służące do for-</p>	<p>ocen i opinii, emocji i uczuć</p> <p>-uzasadnia własne zdanie, podaje odpowiednie przykłady, np. z lektury</p> <p>-udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym</p> <p>-w wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje bogate słownictwo, frazeologizm związane z omawianą tematyką; jego język jest poprawny</p> <p>-dokonuje samodzielnej autokorekty napisanego tekstu pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, stylistycznym i treściowym</p> <p>-sprawnie wyszukuje cytaty,</p>
--	--	--	---	---

		<p>formie zdań złożonych</p> <p>-stara się dostrzegać błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi i je poprawiać</p> <p>-wyszukuje cytaty i zapisuje je w cudzym słowie</p>	<p>mułowania ocen i opinii, emocji i uczuć</p> <p>-zachowuje estetykę zapisu wypowiedzi</p> <p>-w wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami łączy za pomocą odpowiednich spójników i przymków współrzędne i podrzędne związki wyrazowe i stosuje się do zasad interpunkcji</p> <p>-w wypowiedziach stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, liczebnika i czasownika we wszystkich trybach</p>	<p>zapisuje je w cudzym słowie, szczególnie dba o całkowicie wierny zapis cytatu, potrafi płynnie wprowadzić cytat do własnego tekstu</p>	
--	--	---	--	---	--

			<p>-w wypowiedziach gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy na przykład charakteru na podstawie zachowań i postaw</p> <p>-dostrzega błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi i je poprawia</p> <p>-sprawnie wyszukuje cytaty, zapisuje je w cudzysłowie i wprowadza do swojego tekstu</p>		
Samokształcenie.	DOCIERANIE DO INFORMACJI	DOCIERANIE DO INFORMACJI	DOCIERANIE DO INFORMACJI	DOCIERANIE DO INFORMACJI	DOCIERANIE DO INFORMACJI
		-sprawdza pisownię	-w razie potrzeby	-systematycznie korzysta z	

	<p>-wie, jakiego typu informacje znajdują się w słowniku ortograficznym, słowniku wyrazów bliskoznacznych i poprawnej polszczyzny</p> <p>-potrafi sprawdzać pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym</p> <p>-pod kierunkiem nauczyciela odszukuje wyrazy w słowniku wyrazów bliskoznacznych i sprawdza użycie związków w słowniku poprawnej polszczyzny</p>	<p>wyrazu w słowniku ortograficznym</p> <p>-potrafi wybrać odpowiednie informacje ze słownika wyrazów bliskoznacznych, słownika poprawnej polszczyzny, encyklopedii, czasopisma, stron internetowych</p>	<p>sprawdza pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym</p> <p>-wybiera informacje z różnych źródeł, np. czasopism, stron internetowych</p> <p>-samodzielnie korzysta ze słowników wyrazów bliskoznacznych i poprawnej polszczyzny</p>	<p>słownika ortograficznego</p> <p>-wybiera informacje wyrazów pośrednio w różnych źródłach np. czasopismach, stronach internetowych; konfrontuje je innymi źródłami</p> <p>-świadomie używa słowników wyrazów bliskoznacznych i poprawnej polszczyzny w celu wzbogacenia warstwy językowej tekstu</p>	<p>-wybiera i twórczo wykorzystuje informacje z różnych źródeł (np. czasopism, stron internetowych) we własnych wypowiedziach o charakterze informacyjnym lub oceniającym</p> <p>-szuka inspiracji do wzbogacenia swoich tekstów w słownikach wyrazów bliskoznacznych i poprawnej polszczyzny</p> <p>-dba o czystość i poprawność swojej wypowiedzi, korzystając z różnych źródeł: słowników, poradników, audycji radiowych i programów telewizyjnych</p>
--	--	--	--	--	---

Lista lektur obowiązkowych – klasy 4-6 - szkoła podstawowa

W roku szkolnym 2022/2023 lekturami obowiązkowymi dla klas 4-6 szkoły podstawowej będą:

- Akademia Pana Kleksa – Jan Brzechwa
- Biblia – stworzenie świata i człowieka oraz wybrane przypowieści ewangeliczne, w tym o siewcy, o talentach, o pannach roztropnych, miłosiernym Samarytaninie
- Chłopcy z Placu Broni – Ferenc Molnar
- Hobbit, czyli tam i z powrotem – John Ronald Reuel Tolkien
- Kajko i Kokosz. Szkoła latania (komiks) – Janusz Christa
- Katarynka – Bolesław Prus
- Mikołajek (wybór opowiadań) – René Goscinny, Jean-Jacques Sempé
- Mazurek Dąbrowskiego – Józef Wybicki
- Opowieści z Narnii. Lew, czarownica i stara szafa – Clive Staples Lewis
- Powrót taty, Pani Twardowska, Pan Tadeusz (fragmenty, w tym: opisy, zwyczaje i obyczaje, polowanie i koncert Wojskiego) – Adam Mickiewicz
- W pamiętniku Zofii Bobrówny – Juliusz Słowacki
- W pustyni i w puszczy – Henryk Sienkiewicz
- Wybrane bajki – Ignacy Krasicki
- Wybrane mity greckie, w tym mit o powstaniu świata oraz mity o: Prometeuszu, Syzyfie, Demeter i Korze, Dedalu i Ikarze, Heraklesie, Tezeuszu i Ariadnie, Orfeuszu i Eurydyce
- Wybrane podania i legendy polskie, w tym o Lechu, Piaście, Kraku i Wandzie
- Wybrane baśnie polskie i europejskie, w tym: Charles Perrault, Kopciuszek, Aleksander Puszkin, Bajka o rybaku i rybce
- Wybrane wiersze Władysława Bełzy, Jana Brzechwy, Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, Zbigniewa Herberta, Anny Kamieńskiej, Joanny Kulmowej, Adama Mickiewicza, Czesława Miłosza, Tadeusza Różewicza, Juliusza Słowackiego, Leopolda Staffa, Juliana Tuwima, Jana Twardowskiego oraz pieśni i piosenki patriotyczne.

Termin omawiania poszczególnych lektur obowiązkowych należy do nauczyciela języka polskiego.